

VEČERNI LIST

Cene po pošti:
za celo leto . B 33.—
za pol leta . B 25.—
za četrt leta . B 13.—
za 1 mesec . B 4.50
Za Ljubljano mesečno 1.50
Uredništvo in uprava:
Bopitarjeva ulica št. 11
Uredn. telefon št. 50

Posamezna številka 30 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vln.

Prejšnja vlada ukradla ljudstvu 1 milijardo! Milijarda zapravljena v par mesecih.

LDU, Beograd, 11. marca. Ob pol 10. uri se odpravi 75. seja. Poslanec Pečić ugovarja, ker tajnik Jovanović ne piše točno zapisnika in da ga sestavlja tendenciozno, nato pa zahteva v zmislu čl. 67 poslovnika, da se konstatira, ali je navzočih zadostno število poslancev.

Po kratki debati o tem članku govori poslanec Žujović, ki napada demokratsko vlado in pravi, da ni ničesar delala, da je bila vlada samovoljna, dočim so radikalci izvojevali državljanska prava. Zahteva v prvi vrsti, da se uredi promet, da se demobilizira vojska in izvrši rekrutovanje, nato pa da se izvrše volitve.

Sledil je kratek odmor 20 minut. Nato je govoril poslanec Korač. Branil je delo prejšnje vlade in očital sedanji vladi s parlamentom. Kar se tiče pripombe, da je hotela prejšnja vlada volitve oktroirati, je omenil, da se še danes nahajamo v revolucionarnem stanju, ki še ni končano ter da je na isti osnovi sestavljeno tudi sedanje narodno predstavništvo. Graja, da vlada ničesar ne napravi v agrarnem vprašanju. Pravi, da je vlada dolžna povedati tudi kaj o valutnem vprašanju s posebnim ozirom na Slovence in Hrvate, da je zmanjšanje podpor invalidom jako opasna stvar. Nova vlada mora napraviti ali koncentracijo, ako hoče da reši volilni zakon parlamentarnim putem, ali pa mora volilni zakon oktroirati. Pravi: Kompromis ali oktroacija.

Odgovarjali so na njegov govor ministri Trifković, Ribarac in Medaković. Nato je prevzel besedo ministrski predsednik Protič. Predvsem pravi, da je nameraval govoriti šele na koncu diskusije, da pa mora vendar sedaj že govoriti, ker poslanec Korač to želi. Kadar se parlament odgaja, je razlog ta, da naj se v primeru težke situacije v parlamentu seje nekaj časa ne vršijo, dokler se ne ublaži parlamentarna situacija. Vendar je to samo teorija, v praksi se je pokazalo drugače, ker se situacija ni ublažila, temveč se je v 4 in pol mesecih, odkar ni bilo parla-

menta, nabralo polno elektricitete v nas vseh ter ne moremo opravljati svojih poslov. Nato pravi, da se ne čudi teorijam gospoda Korača, ko pravi, da se nahajamo v revolucionarnem stanju. Imeti moramo čut zakonitosti, dočim g. Korač ne ve, kaj je zakonitost in kaj je država. V naši državi je toliko reda, da se lahko s tem pohvalimo pred drugimi državami. Zato ni treba, da bi šli na volitve z oktroiranim volilnim zakonom. Dalje govori g. Protič o tem, zakaj se dosedaj ni omenjala agrarna reforma. Deklaracija vlade je jasna, jasna je naloga in parlamenta in vlade. Ta vlada je ad hoc, vlada kratkega časa in parlament kratkega časa. Vlada in parlament imata nalogo, da čimprej priveda do ustavotvorne skupščine. Zakaj naj bi torej ta vlada reševala agrarno vprašanje? Naj to stori ustavotvorna skupščina, vendar pa na drug način, kakor se je vršilo v dobi Korača, ko so ljudje udirali v pisarne in grabili za nože, da preganjajo predstavnike oblasti, ako dela o ali ne. O invalidskem vprašanju pravi samo to, da je Korač reševal to vprašanje jako nespretno, ker je šel več denar, pa ni imel sredstev. Korač da pravi, da mu je povedal finančni minister, da ima denarja, vendar pa bi mu ne bil smel na besedo verjeti, temveč bi se bil moral sam o tem prepričati. Dalje omenja, da je prejšnji finančni minister s prevaro vzel ljudstvu milijardo vojnega posojila, ko je jemat 20 % odbitek našim državljanom. Pri teh besedah odide posl. g. Veljković iz zbornice s klicem: »Kleveta, sramota!« Predsednik Protič pravi dalje, da bi bil moral prejšnji finančni minister ta denar spraviti v blagajne, da se tako popravi valuta, ne pa ga zopet dati v promet. Potrošil je ta denar v treh do štirih mesecih. Končno pravi predsednik Protič: Ne vem, kako dolgo bomo ostali tu, lahko pa rečem, da s tega mesta ne bomo odšli, dokler parlament in država ne izve situacije, v kateri se nahajamo. Nato je bila seja zaključena. Prihodnja seja pa je bil napovedana za 12. t. m. ob devetih.

Krokodilove solze.

Zadnje dni se je dogodilo, da so demokrati — delavstvo jih nazivlje s kapitalisti — osedlali novega konjica. Prej so jahali nesrečno staro kljuse, ki se je imenovalo demokratsko-socialistična vlada. Ko je to kljuse sredi ceste končalo svoje nesrečno življenje, so iskali drugo kljuse, ki bi bilo bolj iskro. Ta gospoda je študirala tako, da bo konjiček opozicije dalj časa mogel nositi njihove stare kapitalistične kosti. Šli so tedaj v opozicijo. Ker pa stari in grešni liberalizem ne ve, kam bi pravzaprav z opozicijo, mu je bridko pri srcu. Na opozicijskem konjičku znajo pa jahati mladi in čvrsti junaki, ne pa gospoda, ki spada že v preteklo stoletje. Liberalna stranka je namreč menila, da postane mlajša in jačja, če pride v opozicijo. Kaka prevara! V opoziciji se jačijo mlade stranke z živimi programi, ki koreninijo v ljudskih masah. Ljudske stranke opozicija krepi in jim daje zanosa. Stari buržua pa ne zna drugega ko biti deležen dobrot vladne mize. Zato sedaj ne ve, kaj bi z opozicijo počel. Pač eno misel ima tudi še stari kapitalizem, politično organiziran v takozvani demokratski stranki. Ta ena misel pa ni nova, starejša je ko on sam, to je laž. Zato se jugoslovanski kapitalizem skuša vzdržati na površju in v opoziciji z lažjo, dokler je še kaj ljudij, ki mu verujejo.

Tako smo doživeli sledeče: Demokratski bankirji, ki so sedeli v prejšnji vladi, so naenkrat začeli zabavljati zoper rešitev valutnega vprašanja. Res je sicer, da so sami sklenili, da naj se krona zamenja za novi dinar v razmerju 4 : 1. Res je tudi, da so vse ljudske stranke protestirale proti temu ter rotile bankirsko vlado, naj ne začne zamenjave v tem razmerju. Bankirji pa so imeli gluha ušesa. Še zadnji trenutek je dr. Korošec pisal ministru bankirju pismo, naj se glede zamenjave 4 : 1 ne prenažli. Vse zaman. Po listih, po shodih je ljudstvo protestiralo. Toda kapitalistična vlada demokratov in socialistov se za te proteste ni brigala ter je začela izvajati zamenjavo. Kmalu nato, ko je že polovica bankovcev bila zamenjana, je demokratska vlada morala iti. Prišla je nova, v kateri sede tudi možje, ki so bili in so proti temu, da bi se krona zamenila v razmerju 4 : 1.

Sedaj so kapitalisti — neradi in nerodni — zajahali opozicijskega konjica. Ker pa se na opozicijo ne razumejo, so začeli lagati. Sedaj lažejo, češ da bodo zastopniki Ljudske stranke dopustili, da se zgodi velika krivica, da se krona zamenja v škodo našega ljudstva. Glasila kapitalistov »Slov. Narod«, »Domovina« in drugi taki listi, pretakajo solze, ki so prav pristne krokodilove solze.

Ta gospoda čisto dobro ve, da se od demokratov započeta izmenjava ne da ustaviti, da so bankovci že davno tiskani, da se sedaj izmenjava mora izvesti. Ta gospoda pa tudi ve, da je sklep v sedanji vladi zastopanih strank, da bo razmerje med krono in dinarjem določil parlament, da tedaj ta vlada razmerja 4 : 1 ni priznala. Če sedaj bankirji točljivo krokodilove solze, bi radi dosegli le to, da zopet pridejo — s pomočjo laži seveda — do vlade ter da nadaljujejo svoje valutno »delovanje« tam, kjer so prenehali.

Nobene solze, nobena laž in nobeno hinavstvo ne izbriše s sveta dejstva, da je prejšnja vlada sklenila izvesti razmerje 4 : 1, da je s tem hotela oškodovati naše ljudstvo na korist bankirjev. To bi se jim tudi popolnoma posrečilo, da so ostali na vladi. Hvala Bogu, da niso. Saj deloma so ljudski žepi ostali obvarovani pod vlado bankirjev. Sedaj bo o tej stvari določal parlament. Če je slovenskim liberalcem in socialistom na tem, da se uve-

ljavi volja našega ljudstva ter da se ne potrdi sklep prejšnje vlade, naj pridejo v parlament in naj glasujejo s poslanci ljudstva!

Koliko pa je verjeti v resničnost liberalnih solza, smo izvedeli iz večerajšnje seje parlamenta, kjer se je ugotovilo, da je prejšnja vlada ukradla ljudstvu z odtegnjenimi 20 % celo milijardo, ki jo je v štirih mesecih zapravila! In ljudje te vrste govore še o valuti!

Krokodilovim solzam liberalcev pa na Slovenskem ne verjame noben otrok več. Preveč so že sleparili naše ljudstvo!

IZJAVA ČESKEGA ZUN. MINISTRA O DOGODKIH NA TEŠINSKEM.

LDU Praga, 11. marca. (ČTU) Minister za zunanje stvari je odgovarjal v današnji seji narodne skupščine na interpelacije glede terorističnih dogodkov v tešinskem glasovalnem ozemlju. Minister je konstatiral, da so te dogodke povzročili Poljaki ter je opozarjal na delovanje poljskega narodnega sveta. Čehoslovaška vlada je ukazala vsem podrejenim organom, brezpogojno in takojšnje izvrševanje vseh naredb in odlokov ententne komisije v Tešinu. Edino od poljske strani so se delale težkoče. Minister je opozarjal na nasilnosti poljskih agitatorjev. V času od 3. do 25. februarja se je poročalo ministrstvu za zunanje stvari o 25 ugotovljenih nasilnostih. »Dzennik Czeszinski« poroča, da je izjavil minister, da so vsi Poljaki v šleziji pripravljani na vojno s Čehi, ki bo najpopularnejša v Poljski. Vidijo, da bodo svojo bitko pri ljudskem glasovanju neodložljivo izgubili, a s svojo nepravilno politiko so oškodovali prave interese svoje lastne države, ki potrebuje za svojo konsolidacijo v prvi vrsti miru. Bilo je zelo neprevidno, da so poljski krogi sledili svetu lokalnih hujskačev, ter da niso imeli nobenega razumevanja za to, da bi uredili odnose med obema narodoma. Vem, da za večino teh dogodkov varšavska vlada noče biti odgovorna, ter sem prepričan, da še danes ni poučena o mnogih stvareh in da jih drugače razlaga kakor bi jih morala. Pozivljam varšavsko vlado, naj ne trpi takih stvari, ki se v Tešinu vsak dan dogajajo v imenu varšavske vlade. Govornik je nadalje omenjal poljske pamflete, ki se objavljajo proti predsedniku čehoslovaške republike, ter je izrekel nad tem svoje globoko obžalovanje. Minister je nato apeliral na zavezniške države, naj ščitijo prebivalstvo, ki se je izreklo za čehoslovaško republiko. Vedno sem, je končal minister, in tako tudi danes pripravljen za pameten sporazum in sodelovanje s Poljaki. Bolj kot kdaj prej smo tudi danes pripravljani za lojalno politiko bodisi napram poljskemu narodu, bodisi napram varšavski vladi, toda s tega mesta moram zagotoviti vsemu tešinskemu prebivalstvu, da ne moremo opustiti naših pravic na tešinsko ozemlje in da jih ne bomo opustili. Hočemo, da se vrši boj pri ljudskem glasovanju, ki smo ga le neradi sprejeli, ki pa nam je bil vsiljen od Poljakov in alirancev, s pametnimi in poštenimi sredstvi. Nočemo groziti niti Poljakom, niti alirancem z orožjem, svarimo pa pred nadaljevanjem dosedanje taktike. Hočemo, da se čimprej izpremeni položaj v tešinskem ozemlju, ter sporočam zato narodni skupščini, da bom v smislu te izjave podvzel pri mirovni konferenci v Parizu nove korake.

Politične novice.

+ »Najbolj zanimivi in vsebinsko popolni dnevnik Napreč« se priporoča v naročbo. Sicer res zadnje čase število njegovih naročnikov znatno pada, a moške okrog njega so fantje od fare in se znajo postaviti po robu »klerikal-

Oboroženi spopadi med Poljaki in Čehi.

Stavka poljskega delavstva na Tešinskem.

LDU Moravska Ostrava, 11. marca. (ČTU) Včerajšnja večerna izdaja »Ostravskega Dennika« priobčuje o dogodkih v Karvinu nastopno poročilo: Prebivalstvo karvinskega okoliša je danes doživelo grozno noč. Poljski vojaki, oboroženi s strojnimi puškami, puškami in revolverji so drli po cestah in streljali do polnoči. Nameraval se je napad na Orlovo. Preprečili so ga francoski in italijanski vojaki, ki so se pred Karvinom postavili v bran. Pri tem je bil ubit francoski vojak. Tešinski dopisnik poroča, da je medzavezniška ententna komisija v Tešinu z ozirom na dogodke v Karvinu objavila prekri sod nad tešinskim ozemljem. Istočasno se bodo izvršile preiskave za

orožjem, ker se je dognalo da so bili Poljaki do Skarzeczona in Porembe oboroženi od »Rade Narodove« in poljskih plebiscitnih oblasti.

LDU Moravska Ostrava, 11. marca. (ČTU) V politični stavki rudarjev v vzhodnem delu ostravsko-karvinskega okoliša se ni dosedaj zgodila nobena bistvena izprememba. Število stavkujočih je padlo od 26.000 na približno 24.800. Delavstvo rudnikov Ivan, Albert in Ludovik, kakor tudi rudniške in toplilniške družbe in rudnikov severne železnice se je povrnilo k delu. Danes je vladal v ostravskem, karvinskem in orlovskem ozemlju popoln mir, dasi obstoja še vedno neka napetost.

Poljsko 5 milijard, na Rumunijo 4 milijarde, ostanek 8 milijard odpade del na ozemlje, okupirano po Italijanib, del pa na prejšnje inozemstvo.

IZVOZ IZ RUSIJE.

LDU Praga, 11. marca (ČTU) Po poročilih ruskih prijateljev, ki so v zvezi z ruskim poslaništvom, javlja »Česko Slovo«, da je severna Rusija popolnoma nesposobna za izvoz, nasprotno pa ima južna Rusija take množine surovin, da jih ne more sama porabiti. V južni Rusiji je nakopičenega: 700 milijonov pudov žita, predvsem pšenice, okoli 2 milijona pudov volne, 20 milijonov bombaža. Izvoz iz Rusije bi se mogel predvsem izvršiti preko luk Črnega morja.

MAŽARSKI KOMUNISTI V NORIŠNICI. LDU. Dunaj, 11. marca. (DunKU.) Zdravniki nižjeavstrijskega zdravilnega zavoda v Steinhofu (norišnica) izjavljajo, da sedaj tamkaj nastanjeni člani bivše madžarske sovjetske vlade niso niti umobolni, niti bolni na živih in da sploh ne bivajo iz kateregakoli resnega vzroka ondi, marveč vsled administrativne naredbe vlade. Nastanjeni so v paviljonu, ki je bil že dolgo prazen, in torej ne v sanatoriju.

KOLIKO AVSTRIJSKIH BANKOVCEV JE V NOVIH DRŽAVAH.

LDU Dunaj, 11. marca. (ČTU) Po izkazilu Avstro-ogske banke od 29. februarja t. l. kroži v prometu 59,2 milijarde kron. Od tega odpade na Avstrijo 14,29 milijard, na Madžarsko 15 milijard, na Čehoslovaško po svoječasni cenitvi bivšega čehoslovaškega finančnega ministra dr. Rašina 7 milijard, na Jugoslavijo 6 milijard, na

nim zvižajam. Socialistično resnico branijo na shodih s pestjo in polomljenimi dežniki, v »Napreju« pa z izrazi: »pristne krščanske laži«, »duševna reva«, »plačani lažnjivec«, zapriseženi lažnjivec, »trdobočno kot fanatičen norec«, »mastno nafarbat«. Delavci, ki vkljub tem »vsebinsko popolnim« dokazom še vedno ne verjamejo, da so v Brnu res zmagali nemški socialisti, dobe s stolom po glavi.

+ Za ureditev naše trgovine. Sedanje trgovsko ministrstvo se je obrnilo na vse trgovske in obrtne zbornice v državi z zahtevo, naj podajo svoje mnenje, kako naj bi se uredila naša izvozna in uvozna trgovina ter je stavilo v to svrhu 7 vprašanj; ali bodi uvoz in izvoz svoboden ali omejen ali koncentriran, katero blago naj se prepreže za izvoz ali uvoz, ali naj se zunanja trgovina monopolizira, ali naj se carina pridržijo ali ukine, kakšna bodi nena višina, ali naj se izvoz vrši proti zamenjavi z blagom ali za domačo ali tujo valuto. S tem korakom trgovskega ministrstva je važno vprašanje naše trgovine končno prišlo na pravo pot — govore naj tisti, ki o tem res nekaj razumejo. Na vsak način pa gre tu beseda tudi konsumentom in kmetom in upamo, da se je ozir, da se bo trgovsko ministrstvo obrnilo tudi na njihove zastope ali organizacije.

+ Škandal v Kropi. Škandala, ki so ga izzvali liberalci in socialni demokratje, še ni konec, ker ga je Žerjavov vladni aparat do svojega poloma vneto podpiral. Nad g. župnika Oblaka, neumornega prosvetnega in socialnega delavca, je vlada poslala cerkvenosodno komisijo, ker ga je žubil radovljiški glavar, da je župnik vzrok vsem razprtijam v Kropi in da se je s svojim državi nevarnim obnašanjem osvoaržil pri ljudstvu. Ker pa ta komisija s svojo preiskavo ni mogla dognati ničesar drugega kakor dejstva: da je g. župnik popolnoma postavno postopal; da ga vsi župljani spoštujejo, izvzemši dacarja, žandarje in tisto zlahtno, katere krvavega jarma so se ljudje po prevratu z velikimi napori otrsali, da je velika večina župljanov tudi podpisala za g. župnika zelo laškavo in priznalno izjavo, tedaj je slavno radovljiško glavarstvo poglavo svoje (za liberalno-demokratska podvzeta zelo vnete) žandarje korak naprej. Dva orožnika sta vse tiste, ki so nabirali podpise za g. župnika Oblaka, zaslišavala in skušala izsiliti iz njih izjavo, da so bili od kake gotove strani siljeni, da pobirajo podpise. Ponižnim slugam liberalno-demokratske vlade pač ne gre v glavo, da bi se mogel preprosto delavec iz lastnega nagiba potegovati za nedolžno, preganjanega duhovnika. Toda Kroparji znajo že izdavnaj ločiti, kaj imajo od duhovske in kaj od posvetne oblasti, kaj jim je župnik, kaj pa žandar. Čudijo pa se, da zastopniki vlade in njihove sluge tako sovražno nastopajo proti ljudstvu in ljudskim napravam, kakor da bi bili nastavljeni in plačani, da ljudstvu mir in red motijo, ne pa da ga branijo. Čas je pa že, da dobi škandal v Kropi svoj konec. Tujci, ki so nastopili sovražno proti ljudstvu in njegovim prijateljem, naj grejo narod osrečevati drugam! Ali ni oblasti, ki bi znala in hotela pomesti škandal iz Kropi in poživiti vero v pravičnost državnega vodstva? Kroparski delavci zahtevamo popolnega zadoščanja za vse krivice, ki so jih nad nami in našimi poštvovalnimi voditelji zagrešili Žerjav in Žerjaviči.

+ Jasna beseda o Franku in njegovem delu. Glasilo Hrvatske ljudske stranke »Narodna Politika« priobčuje članek, v katerem jasno in odločno obračunava s Frankom in njegovim sedanjim izdajalskim početem. Med drugim piše: »Ako je na Hrvatskem kdaj bilo lahkovernih ljudi, ki so verjeli v poštene namene frankovcev in sodili, da je v možganih te izdajalske družbe vsaj nekaj pameti, potem mora sedaj tudi tem ljudem pasti mrena z očmi.« Nato se peča list z namero frankovcev, da o bodočih občinskih volitvah v Zagrebu zopet nastopijo kot stranka, dasi so bili sami proglasili svojo stranko za razpuščeno, in zaključuje: »Poštena naša javnost mora odločno obsoditi tako frankovce v tujini, kakor tudi frankovce, ki ponovno dvigajo glave v središču hrvatskega kulturnega in političnega življenja. Ne smemo dopustiti, da bi naše ozračje zastrupljali mrlič, ki spada v grob. Ako bi pa hotel kdo tega mrliča siloma ohraniti med živimi, naj ve, da se bodo našli ljudje, ki ga bodo znali in hoteli s silo pokopati. Ni poštenega Hrvata, ki ne bi obsojal Italijanov in njihovih frankovskih slug. Upamo, da istotako ne bo Hrvata, ki bi pomagal Ivici Franku, Sachsju, Gagliardi in Kloučariću, da ustanove v Zagrebu stranko, na katero bi se mogli potem pred svojimi italijanskimi gospodarji in našimi tlačitelji sklicevati kot na svoje zaledje.« — Frankovci so v zadnjem času kot plačani hlapci Italijanov razpredli nesramno propašanje proti naši državi. Z aeroplani razširja o po hrvatskih pokrajinah hujskajoče letake, posebno pa nadlegujejo hrvatske ujetnike v Italiji; na njihovo pobudo so Italijani Hrvate ločili

od drugih jugoslovanskih ujetnikov, da bi jih lažje pridobili za frankovske veleizdajniške cilje. Frankovcem pomagajo tudi nekateri črnogorski častniki, sluge bivšega kralja Nikole.

+ Belgija proti Judom. Belgijo so preplavili židovski verižniki, tihotapci z dragimi kamni in trgovci z diamanti v taki meri, da so ljudstvu postali skrajno neprijetni. Ogorčenje je tako veliko, da se je bati pogromov. Vlada je začela zato žide izganjati ter pripravlja zakonski načrt, ki bo židom onemogočil daljše bivanje ali naselitev v Belgiji. Ali se pri nas ne bo nič ganilo?

Dnevne novice.

— Državna stanovanjska komisija v Mariboru javlja, da je pomanjkanje stanovanj v Mariboru tako strašno, da naj se nihče več ne preseli v Maribor, ker bi moral sicer ostati na cesti ali v vagonih.

— JSZ. skupina Kropa. Dolga leta smo bili Kroparji hlapci svojih hlapcev. Od nas združanov nastavljeni uradniki so se preobjedli naših žuljev in nas med vojso začeli tepsti s škorpjoni. Nismo bili še organizirani v JSZ., v katero smo po svojem mišljenju vedno spadali. Zato pa zdaj, po težkem boju rešeni svojih tlačiteljev, toliko bolj cenimo korist organizacije, strokovne in politične. Stari, posebno pa mladi, z vso vnemo prihajamo k pogostim sejam, shodom, sestankom in večerom naših društev in odsekov, namreč: Jug. strok. zveza, prosvetno društvo, pevski krožek, Orel, dramatični odsek, krajevni odbor Slov. ljudske stranke, žensko društvo. Za naše fantiče smo ustanovili tudi orlovski naraščaj. Lepo je gledati in poslušati delavske fante, kako vodijo seje, debatirajo, pejejo, telovadijo, so skupaj cele večere brez alkohola in brez kletvine. To je res zdrav napredek. In naši bratje sociji? Njih delovanje je: pomenki, kako bi delili, kar niso zaslužili, in pa ples. Upamo, da bo pamet zmagala tudi v njih glavah.

— 7999 sirot je v Sarajevu, za katere mora skrbeti javna dobrotelost s pomočjo države.

— Velik dar za dunajske otroke. Zastop mestne občine San Sebastian na Španskem je poslala za dunajske otroke 1 milijon peset, kar znaša v avstrijski valuti približno 42 milijonov kron.

— Za vajence. Avstrijski državni urad za socialno upravo pripravlja dalekosežne reforme tičoč se obrtnih vajencev, njih vzgoje in izobrazbe ter vsestranske dobrobiti.

— Zvišanje uradniških plač v Avstriji. 10. t. m. so se dovršila dolgotrajna pogajanja med vlado in državnim uradničtvom v Avstriji radi končne ureditve plač. Vlada je dovolila za zvišanje plač dve novi milijardi ter znaša sedaj letna postavka za uradniške plače 6.4 milijarde kron, okroglo toliko, kolikor znaša o kosmati dohodki avstrijske države. Potemtakem pride na vsakega Avstrijca 1000 K davka samo za uradničtvom. Po sklenjenih določbah mora znašati najnižja plača vsakega samskega uslužbenca na Dunaju 10.000 K.

— O, ta valuta! V Avstriji stanejo sedaj moški čevlji okroglo 800 K in vsak navaden Avstrijec smatra nakup čevljev za veliko, važno kupčijo, ki jo opravi s potrebnim tehtnim premislekom. Vse drugače tujci, n. pr. tuji vojaki. Tem je nakup par novih čevljev v Avstriji šala, saj stanejo zanj le — 20 frankov.

— Vinske cene v Avstriji. V Avstriji prodajajo slabša lanska vina po 40 K liter, starejša pa po 60 do 80 K liter v kupčiji na drobno.

— »Kako to, da ste šli v tuj gozd, pa ste kar 9 smrek posekali?« vpraša sodnik Franca Dorjaka, kateri je skupno z Valentinom in z Janezom Dorjakom posekal graščaku Wittgensteinu 9 smrek. »Jugoslovanski vojaki smo bili, nemške vojaki so nas martrali in so nam vse vzeli. Odnegli nismo nič.« — »No, Janez, saj tist gozd ni Vaš?« — »Seveda ni.« — Lesa niso imeli in nemški graščak ga Slovincem ni hotel prodati, sekali so les brez dovoljenja tudi drugi premožnejši posestniki. Deželna sodnja v Ljubljani je občeence oprostila od obtožbe Janez ni storil ničesar; posestniki imajo, kakor je razvidno iz spisov, pravico tam pasti in les trebiti; posekani les so pustili mirne vesti tam ležati; če so kaj napačnega storili, so storili to v pravni zmoti.

— Ukradeno gospodarsko orodje. Anton Ambrož ml., kateri stanuje na Borovnici, je novembra l. 1919 iz vojaškega vlaka na Drenovem Griču vzel 1330 K vredno orodje in 1 voz vreden 100 K; njegov oče Anton Ambrož je pa te stvari skrnil, dasi bi bil moral vedeti, da so ukradene. Anton Ambrož ml. pravi, da se je to godilo leta 1918 in ne leta 1919 in sicer ob razpadu avstroogrške armade. Voz sem dobil na Viču, ko sem bil pri straži. Poročnik sam mi ga je izročil. Sicer so pa vsi splošno vozili. Nadsvetnik Vedernjak sinu: »Kako to, da Vas je oče ovadil?« — »Nekaj sva prišla navskriž pri hiši.« — »Voz sem po-

pravil«, pravi Ambrožev oče, ki pristavi: »Sina sem ovadil, ker sva prišla s sinom navskriž.« Sodišče je Ambroževa oprostilo, ker da si nista bila svesta, da sta kaj krivega storila.

— Valute na zagrebški borzi 11. t. m.: dolar (100): 14.400 K; avstrijske krone (100): 60 K; bolg. lev (100): 180 K; carski rubelj (100): 195 K; češka krona (100): 182 K; angleški funt (1): 180 K; francoski frank (100): 1090 K; marka (100): 225 K; rum. lej (100): 245 K; švic. frank (100): 2450 K; lira (100): 835 K.

Ljubljanske novice.

lj Kardinal Dubois v Ljubljani. V nedeljo ob 6. uri zvečer se pripelje iz Zagreba francoski kardinal Dubois. Na kolidoru ga sprejme zastopniki organizacij. V ponedeljek ob 8. uri zjutraj bo kardinal bral v stolnici tiho sv. mašo, katere se udeležijo zastopniki kršč. organizacij z zastavami. Ob 9. uri dopoldne bo Nj. Eminenca kardinal Dubois sprejel v škofijski palači zastopstvo naših organizacij. — V ponedeljek ob pol 7. uri zvečer bo v veliki dvorani Unionske slavnostna akademija, pri kateri bo sodelovala pevška zveza »Ljubljana« ter vaditeljska zbornica Orlov in Orlic. Vstopnice za člane naših organizacij se dobivajo v društvenih prostorih. Za člane naše delavske organizacije bodo vstopnice na razpolago jutri zvečer v pisarni Jug. Strok. Zveze, Jugoslov. tiskarne II. nadstropje. V ponedeljek bodo na razpolago v Jugoslov. knjigarni.

lj Orliški krožek Ljubljana—Sv. Jakob vabi k družabnemu večeru, združenemu s slovesnim sprejemom članic. Prireditev se vrši v nedeljo, 14. marca v veliki dvorani hotela »Union«. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Spored je jako bogat, med drugim telovadba članic in gojenk. — Svira godba dravske divizije. Vsi prijatelji naše organizacije so uljudno vabljeni. Vstopnice se dobijo v predprodaji pri g. Češnovarjevi Stari trg.

lj Narodna Galerija v Ljubljani. V nedeljo je bila otvorjena v drugem nadstropju Kresije, Šolski drevored št. 2 Narodna Galerija. Odprta je vsako nedeljo od 10. do 12. ure in ob četrtkih od 3. do 5. ure popoldne. Vstopnina znaša 2 K za osebo, za dijake 1 K. Člani društva »Narodna Galerija« ne plačajo vstopnine. Član lahko postane vsak, kdor plača letno članarino 30 K, ustanovniki plačajo 500 K.

lj Ben Hur. Opozarijamo na igro Ben Hur, ki se bo znova uprizorila na Ljudskem odru v nedeljo, dne 14. t. m. ob 7. uri zvečer. Ta zgodovinska igra iz Kristusovih časov ima polno privlačnosti po svojih pestrih slikah in pisanem življenju, ki vlada v nji. Vsakdo naj si jo ogleda še enkrat. Pozneje se igra ne bo ponovila. Vstopnice se dobe v predprodaji v trahki gospe Modiceve nasproti Jugoslovanske tiskarne in v prodajalni Nove založbe na Kongresnem trgu že od danes naprej.

lj Glasbena Matica. Ruski operni pevci, gospodinja Tatjana Rozova iz Moskve, Andrej Selkov, baritonist iz Petrograda in basist Evgenij Marišec iz Odese bodo v sredo, 17. t. m. v Ljubljani v Unionski dvorani koncertirali. Izvajali bodo izključno samo pristne, izvorne ruske klasične skladbe skladatelja Glinke, Borodina, Grečaničeva, Rabmaninova, Rimski-Korsakova, Musrgskega, Rubinstaina, Arenskega, Čajkovskega, Dargomižskega itd. Ti umetniki so v zadnjih petih letih peli z velikimi uspehi v Italiji v Rimu, Neapolju, Palermi, Milanu, Turinu, Florenci, Genui itd. Od intendanta Beogradskega kraljevskega opernega gledališča Grolla so vsi ti trije umetniki od junija t. l. naprej angažovani za novo Belgrajsko opero kot glavne operne moči. Zagrebška opera jih je angažovala za desetkratno gostovanje v Rubinsteinovi operi »Demon«. Prijetno in veselo bo za Slovence slušati v koncertu skladbe ruskih skladateljev, ki so pri nas še premalo znani. Umetniki hočejo razširjati rusko glasbo med Jugoslovani in s tem dosežati kulturno zblizanje.

lj Glasbena Matica. Veliki koncert pevskega zbora in orkestra, ki je bil namenovan 15. t. m., se bo izvršil teden dni pozneje, 22. t. m. Unionska dvorana se 15. t. m. rabi za sprejem v Ljubljano došlega francoskega kardinala. Drugi koncert zbora in orkestra bo pa nekaj dni po prvem koncertu, najbrž v ponedeljek 29. t. m. Vstopnice za oba Matičina koncerta se že prodajajo.

lj Delegat ministrstva financ dr. Šavnjnik je službeno odpotoval v Belgrad.

lj Kako olajšati pomanjkanje stanovanj. Pišejo nam: Ni mi znano, ali so tudi vojašnice tako prenapolnjene, kakor so tačas prenapolnjena zasebna stanovanja, vendar večkrat mislim, da je eno gotovo; da bi morala vojaška uprava skrbeti članom armade pravtako za stanovanje, kakor jim skrbi za vse drugo. Na vsak način bodo morali vsaj neozelenjeni častniki imeti stanovanje v vojašnici, kjer služijo ali pa naj jim vojaška uprava v bližini postavi primerna stanovanja. Vojaška uprava, ki razpolaga z vsemi potrebnimi delavni-

mi močmi, tako za ročno kakor za določeno delo, bi danes še najlažje in na ceno gradila. Na ta način — ako bi častniki podčastniki dobili stanovanje v vojašnici, bi postalo prostih znatno število stanovanj in sob v zasebnih hišah za civilno prebivalstvo. S tem bi se odpravil tudi marsikak drug nedostatek v sedanjem nastanovanju vojaštva in bi tako preosnova mogla zadovoljiti tako civilno prebivalstvo kakor tudi vojaštvo.

lj Neusmiljeni detektivi gospoda Ljubiča so zaprli Jožeta Kemperla iz Zgornje Siške, ker je kradel mazilke betonskih drogov.

lj »Kaj imate na vesti?« vpraša sodnik Antona Zupana. — »Petlal sem, prej še nikoli nisem.« — »Zakaj ste šli »petklat?« — »Zaradi potrebe, ker zaslužim samo 20 kron na dan; s tem ne morem živeti; nekaj fiziola sem pripeljal, na policiji so mi ga vzeli.« — Res ima zuhav roke. Dobil je 4 dni strogega zapora, ker je »petlal«. — »Gospod, ali dobim fiziolo nazaj?« — »Da, pri nas ga nimamo, ga boste že na policiji dobili nazaj.«

lj Brez vojnega listka se je vozil Otmir Kobald iz Ljubljane v Logatec in nazaj. Kobald je že zaradi tatvine sedel enkrat 16 in drugič 6 mesecev. Okrajni sodnik g. Avsec ga je nagradil, ker se je vozil »brezplačno« po južni železnici, na 3 dni zapora.

Aprovizacija.

a Pšenični zdrob za otroke do tretjega leta se bo prodajal za mesec marec letos v mestni prodajalni v Gosposki ulici od ponedeljka 15. t. m. naprej in sicer se dobi: št. 1 do 400 dne 15. t. m., št. 401 do 800 dne 16. t. m., št. 801 do 1200 dne 17. t. m., št. 1201 do 1600 dne 18. t. m., št. 1601 do 2000 dne 20. t. m., št. 2001 do 2400 dne 22. t. m., št. 2401 do konca dne 23. t. m. Kilogram zdroba stane 7 K.

Razne novice.

r Parižanke proti nenravni modi. Pariška ženska zveza je poslala vsem modnim salonom in trgovinam okroglo, v katerih jih poziva, naj iz svojih delavnic in izložb izključijo vsako obleko, ki bi bila npravni čud. Zlasti se obrača poziv proti preglobokemu izrežu za vratom in proti prozornim tkaninam. Poziv je potreben, saj smo prišli tako daleč, da se obleka na zgornjem delu života samo še markira s par trakovi, a krilo, ki sega do kolen ima namen, markirati, kar naj bi se zakrilo. Kaj čuda, da so tudi Američanke napovedale boj pariški modi in moralno vržejo iz svoje srede vsako žensko, ki se drzne v izzivajoči, nedostojni obleki pokazati v družbi. Ženstvo ima ves razlog, da se resno vpraša, kam jadra?

r Telefonski brezžični pogovori na velike daljave. Zadnje čase so poizkusili v Berlinu telefonični razgovor na 700 km daljave, ki so se posrečili z lepim uspehom. Ta brezžični razgovor je poslušala postaja v Moskvi v razdalji 1700 km in vse dobro razumela.

Narodno gledališče.

Iz gledališke pisarne. Slavno občinstvo blagovoli vzeti na znanje, da se operni repertoar v sledeče izpremeni: V petek, dne 12. t. m. se vprizori predstava »Mignon« za abon. E.2 mesto napovedane predstave »Faust« za izven abon. Ze kupljene vstopnice za predstavo »Faust« za petek, veljajo za isto predstavo v soboto.

Iz gledališča. V soboto dne 13. marca se vrši v dramskem gledališču premijera Ibsenove »Nore«. Naslovno vlogo igra gospa Borštnikova, katere je pred časom kreirala v stari Citalnici prvo slovensko »Noro«. Nadalje je igrala »Noro« v hrvatskem jeziku v Zagrebu vsa leta in potem v Sofiji na dvornem gledališču v bolgarščini. Režijo vodi gospod Danilo in igra obnem doktor Ranka.

Opera.

12. marca, petek: »Mignon« Abonement E.2.

13. marca, sobota: »Faust«. Izven abon. Gostovanje g. Nikole Zeca. I. I. I. I.

14. marca, nedelja: »Faust«. Izven abon. Gostovanje g. Nikole Zeca, prvega basista državne opere na Dunaju.

15. marca, ponedeljek: Zaprt.

Drama.

12. marca, petek: »Vrag«. Abon. A.

13. marca, sobota: »Nora«. Abon. B.

14. marca, nedelja, pop.: »Favna«.

Izven abon. Zvečer: »Beneški trgovci«.

Izven abon. Zvečer: »Beneški trgovci«.

15. marca, ponedeljek: »Beneški trgovci«. Abon. D.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.

Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.